

Webbstjärnan kom till Malmö

Seminarium om upphovsrätt och källkritik

Webbstjärnan är en tävling i syfte att främja publicering på Internet i skolan. Bakom tävlingen står .SE, Stiftelsen för Internetinfrastruktur och i prispotten lockar 20.000 kr. Inom ramen för tävlingen erbjuds fortbildning för skolpersonal. Pedagogiska centralen i Malmö nappade tillsammans med ILS, Informations- och Lånecentraler i Samverkan på erbjudandet om att ta emot en föreläsningsturné om upphovsrätt och källkritik.

Turnésällskapet består av Pernilla Rydmark, projektledare, Kristina Alexandersson, lärare och utbildningsansvarig för Webbstjärnan, Anette Holmqvist, Skolverket och Mathias Klang, fil dr. i informatik vid Göteborgs universitet.

Intresset för upphovsrätt och källkritik är stort inom skolan. 110 personer halkade sig denna vinterdag till Malmö högskolas lokal i "Gäddan" för att delta i seminariet. Anette Holmqvist pekar på några viktiga orsaker till det växande intresset: den nya skollagen träder i kraft 2011 och i samband med det formuleras nya kursplaner för grundskolan. Informationssökning och källkritik blir betygsgrundande och det finns en progression i det. (Ju mer källkritisk desto högre betyg.) Av betydelse är också att allt fler väljer en mindre läromedelsbunden undervisning och i stället använder andra medier.

"Vi är alla dinosaurier", inleder Mathias Klang sin mycket uppskattade föreläsning om upphovsrätten och tar oss med på en upphovsrättshistorisk resa med start för 5000 år sedan då vi med utvecklingen av skriftspråket kom på att det är möjligt att lagra tankar och idéer någon annanstans än hos oss själva. Sedan förflyttas vi raskt till år 1877 då Lagen om äganderätt till skrift föddes i Sverige. Den handlade om att skydda upphovsmannen (vars barn inte skulle svälta på grund av föräldrarnas inkomstbortfall), men även om att skydda upphovsmannen från amerikanska pirattryckare.

På 2000-talet är minnet av mindre betydelse.

"Vi lever i ett kunskapssamhälle men kan klara en tenta med en fusklapp i kalsongerna", säger Mathias och understryker konsekvenserna av påståendet. Vi har system som bygger på övervakning och kontroll. Plagieringsmjukvara. Mathias beskriver dessa som "en pedagogisk katastrof", en programvara som lär oss att göra saker på ett annat sätt.

"Men", fortsätter han med skämtsamt allvar, "det för med sig det goda att användare är snara att nyttja den kollektiva kompetensen för att överlista programmet. För vad är det vi tvingar människor att göra när vi har ett övervakningssystem? Lura systemet! Istället måste vi ställa andra frågor".

Visst kan det upplevas knepigt med Upphovsrätten. Många avstår från användning på grund av rädsla och okunskap. Egentligen är det inte så komplicerat. Ingenting är i princip tillåtet. Men misströsta inte! Se i stället till att be om lov.

"Vi borde dessutom kräva av våra lagstiftare att sådant som görs inom ramen för undervisning inte ska vara så dyrt. Det ska inte jämföras med fildelning", påpekar Mathias och uppmanar faktiskt församlingen till lite civil olydnad.

Och jodå, Mathias Klang är utbildad jurist.

/Ellen Follin, bibliotekarie vid Pedagogiska centralen i Malmö

Presentationerna från seminariet:

<http://www.slideshare.net/klang>

<http://www.slideshare.net/kalexanderson>

Ladda ner eller beställ hem .se:s internetguider:

<http://www.iis.se/guider>

Mattias guide:

http://www.iis.se/docs/Copyright_copyleft_webb.pdf

Creative Commons - en guide för lärare för nedladdning:

<http://lanskafferiet.skolverket.se/om/filer/CC.pdf>